

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoE/79/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8207200356
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8207200356.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, ul. Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova č. 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti povinnej W. X., bytom J. N. XXXX/XX, XXX XX J., za účasti vedľajšieho účastníka na strane povinnej Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov, IČO: 42 176 778, právne zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Nám. SNP č. 7, 091 01 Stropkov,, o vymoženie 958,64 eur (28.880,- Sk) s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného a vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov č.k. 2Er/42/2007-30 zo dňa 14.05.2012 jednohlasne takto

rozhodol:

- I. Z r u š u j e uznesenie vo výroku o neprípustení vstupu vedľajšieho účastníka do konania.
- II. Návrh oprávneného na prerušenie konania z a m i e t a.
- III. Potvrdzuje uznesenie vo výroku o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a zastavení exekúcie.
- IV. V r a c i a vec na rozhodnutie o trovách vedľajšieho účastníka.

odôvodnenie:

Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým uznesením neprípustil vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, 080 05 Prešov, IČO: 42 176 778 (ďalej len „Združenie“) do konania ako vedľajšieho účastníka na strane povinného, vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju, návrh oprávneného zo dňa 08.10.2009 na zmenu exekútora zamietol a oprávnenému uložil povinnosť nahradiť súdnej exekútorke JUDr. Erike Beňovej trovy exekúcie vo výške 46,28 eur.

Vstup Združenia ako vedľajšieho účastníka do konania neprípustil s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/106/2008 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17CoE/46/2011 a na to, že vedľajšie účastníctvo je v exekučnom konaní pojmovovo vylúčené a neprichádza do úvahy. Súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju z dôvodu, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, pričom sa vymáha plnenie zo spotrebiteľskej formulárovej zmluvy a rozhodcovská doložka nútiaca spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil v rozhodcovskom konaní, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Proti uzneseniu sa v zákonnej lehote odvolal oprávnený a Združenie.

Oprávnený v odvolaní navrhol uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Navrhol konanie prerušiť a predložiť vec Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“). Združenie podalo odvolanie len čo do výroku o neprípustení jeho vstupu do konania ako vedľajšieho účastníka a žiadalo uznesenie v tejto časti zrušiť.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a dospel k záveru, že dôvodné je len odvolanie vedľajšieho účastníka.

Vo vzťahu k vedľajšiemu účastníctvu v exekučnom konaní odvolací súd uvádza, že Exekučný poriadok síce neupravuje vstup vedľajšieho účastníka do konania, avšak súd prvého stupňa v predmetnej veci nepostupoval správne, keď nepoužil ustanovenia O.s.p. (§ 93 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 251 ods. 4 O.s.p.).

Z ustanovenia § 93 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Keďže citované ustanovenie je z hľadiska systematického zaradenia vo vzťahu k ustanoveniu § 93 ods. 1 O.s.p. špeciálnym ustanovením, možno vyvodiť, že v tomto prípade sa nevyžaduje splnenie všeobecnej podmienky pre pripustenie vstupu do konania vyplývajúcej z ustanovenia § 93 ods. 1 O.s.p., ktorou je existencia právneho záujmu na výsledku konania.

Záver prvostupňového súdu o neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do exekučného konania by mohol byť ako tak právne udržateľný, ak by sa v prípade vedľajšieho účastníka vyžadoval právny záujem na výsledku sporu. Všetky známe závery z teórie a praxe na túto právnu problematiku vychádzali z právnej úpravy pred 15. októbrom 2008, t.j. pred účinnosťou novely procesného kódexu vykonanej zákonom č.384/2008 Z.z.. Nové ustanovenie § 93 ods.2 O.s.p. však práve v prípade právnickej osoby zameranej na ochranu práv nevyžaduje právny záujem právnických osôb, ktorých cieľom je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Výklad zákonodarcu počíta práve so združeniami na ochranu spotrebiteľov (porov. dôvodová správa k § 93 ods. 2. Z dôvodovej správy: „Navrhovaná právna úprava súvisí s právnou úpravou v zákone č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení 539/2005 Z. z. a zákona 326/2007 Z. z., v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a v zákone č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. Úprava má za cieľ umožniť širšiu ochranu osobám na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby najmä združenia a súvisí aj s transpozíciou rôznych smerníc určených na ochranu spotrebiteľa, osôb, vo vzťahu ku ktorým bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania a pod. Navrhovaná právna úprava umožňuje rozšíriť predmet konania na návrh vedľajšieho účastníka. Cieľom navrhovanej úpravy je rozšíriť ochranu práv na prípady, na ochrane ktorých existuje dôležitý verejný záujem, avšak v ktorých by bolo veľmi problematické zo strany subjektov - ktoré majú vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti záujem na ochrane tohto verejného záujmu - vstupovať do konaní (najmä na strane navrhovateľa) ako vedľajší účastníci. Dôvodom je fakt, že v danej situácii by bolo takmer nemožné preukázať právny záujem na výsledku. V praxi ide hlavne o právnické osoby v postavení mimovládnych organizácií zameraných na ochranu jednotlivcov a skupín pred diskrimináciou, o združenia na ochranu spotrebiteľov a podobne“.

Podľa ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p., vedľajší účastník do konania vstúpi buď z vlastného podnetu, alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Z horeuvedeného ustanovenia je zrejmé, že k vstupu tretej osoby do konania ako vedľajšieho účastníka môže dôjsť z vlastnej iniciatívy tejto osoby alebo na výzvu niektorého účastníka vykonanú prostredníctvom súdu. Prípustnosťou vedľajšieho účastníctva v konaní sa súd zaoberá až po tom, keď účastník namietne neprípustnosť takéhoto postupu. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje tiež na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 234/2004 zo dňa 1. septembra 2007. V exekučnom konaní vedenom na základe rozhodcovského rozsudku sa posudzujú aj otázky, ktoré majú význam v základnom konaní (či je plnenie objektívne možné, či neodporuje dobrým mravom, či nejde o právom nedovolené plnenie; § 45 zákona č. 244/2002 Z. z.). Nejde teda len o aspekt

vymoženia bez ďalšieho. A práve v upozornení vedľajšieho účastníka treba vidieť jeho význam aj v takomto vykonávacom súdnom konaní.

Argumenty o nepripustení vstupu Asociácie sa zdajú byť vo svetle práva Európskej únie neudržateľné.

Nepripustením vstupu združenia do konania ako vedľajšieho účastníka odňal prvostupňový súd vedľajšiemu účastníkovi možnosť konať pred súdom. Odvolací súd preto uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o nepripustení vstupu združenia ako vedľajšieho účastníka do konania na strane povinnej podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušuje.

Následne sa odvolací súd zaoberal odvolaním oprávneného a jeho návrhom na prerušenie konania.

Na margo návrhu na prejudiciálne konanie, aby Súdny dvor rozhodol o otázke, či ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, odvolací súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora, ktorá nepodporuje právny názor oprávneného: rozsudok Súdneho dvora Pannon C- 243/08, rozsudok Súdneho dvora Asturcom C- 40/08, rozsudok Súdneho dvora Freiburger Kommunalbauten C-237/02, rozsudok Súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05.

Za tohto stavu odvolací súd návrh oprávneného na prerušenie konania v zmysle ust. § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. zamietol.

Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne súd prvého stupňa aj bez návrhu prioritne riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej doložky (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 3Cdo 146/2011, 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011).

Odvolací súd nevidí dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 27.09.2010 ani právneho názoru, ktorý je oprávnenému dobre známy z uznesení odvolacieho súdu sp. zn. 6CoE 73/2012, 6CoE 74/2012, 6CoE 95/2012, 6CoE 16/2012, 6CoE 12/2011, 6CoE 173/2011, 6CoE 1/2012 20CoE 40/2012, 20CoE 70/2012, 20CoE 73/2012, 20CoE 132/2012, 20CoE 200/2012, 20CoE 210/2012 (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci I. ÚS 610/2012). Rozhodcovský rozsudok bol založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke v spotrebiteľskej zmluve. Neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove vo veci 6CoE 66/2012, 6CoE 256/2012).

Na veci nič nemení uzavretie zmluvy o úvere pred 01.01.2008, pretože súdu nič nebráni judikovať nekalosť rozhodcovskej doložky podľa generálnej klauzuly podľa § 53 ods. 1 č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka zakotvenej do zákona od 01.04.2004 (§ 23a zákona č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012.) Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky odvolací súd vidí tiež v geografickom faktore v zmysle judikatúry. Nepriemeraná vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania je skutočnosťou, ktorá má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatňovaniu práva. Už len samotná vzdialenosť cca 500 km (J. - J.) na rozhodcovské konanie je odradzujúca. (rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 - C-244/98 Oceano grupo editorial)

Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS ako nekalú (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-243/08 Pannon).

Je treba zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom).

Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na neplatnú rozhodcovskú doložku nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a o jej zastavení ako vecne správne vrátane osvojenia si dôvodov uvedených súdom prvého stupňa v tejto časti (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Prvostupňový súd síce napadnutým uznesením rozhodol o trovách súdneho exekútora, nerozhodoval ale o trovách vedľajšieho účastníka. Vedľajší účastník si právo na ich náhradu uplatnil v oznámení o vstupe do konania (v spise na č.l. 22). Preto odvolací súd vracia vec súdu prvého stupňa na rozhodnutie aj o tomto uplatnenom nároku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.